

ACKORDSCENTRALEN
NYHETERA photograph of two men in business suits sitting in a library or office setting, engaged in a conversation. They are seated in pink armchairs, facing each other. Behind them is a large bookshelf filled with books and papers. The man on the left is wearing a pinstriped suit and a yellow tie, while the man on the right is wearing a dark suit and a patterned tie. The overall atmosphere is professional and academic.

Det behövs mer samarbete kring obestånd i EU

Marc Udink, generalsekreterare för "European restructuring and insolvency specialists" träffade Ackordscentralens vd Mikael Kubu för att prata om harmoniseringen av insolvenslagstiftningen i Europa och gränsöverskridande typfall.

Nordiska rekonstruktionsregler – en jämförande studie av de nordiska länderna och Baltikum 6-7
Forum shopping 8-10
Betaling av gamla skulder under företagsrekonstruktion 11
Så räddade ackordet småländska Proton 12 – 14

VD HAR ORDET

Detta nummer har vi till stora delar ett internationellt perspektiv på obeståndsrätten. Mitt möte med Marc Udink i Haag, se reportaget i tidningen, var mycket spännande. Marc Udink är en oerhört erfaren rekonstruktör, och dessutom en mycket klok man som gjorde stort intryck på mig. Alla länder tycker oftast att den egna insolvenslagstiftningen är den bästa, enligt Marc Udink. Han menar dock att det egentligen inte går att säga att någon lagstiftning i Europa är så mycket bättre än grannlandets i praktiken. Skälet till detta är att lagstiftningen växt fram genom folket, och såväl kulturer som rättstraditioner skiljer sig åt mellan länderna. Färdiga insolvenslagar som exporteras till forna östländer fungerar därför sällan bra i verkligheten. Det går helt enkelt inte att framgångsrikt exportera lagar. Det viktiga på kort sikt, enligt Marc Udink, är därför inte att harmonisera materiella regler inom EU, utan att det finns ett tydligt regelverk om vilket lands lag som skall tillämpas i gränsöverskridande insolvensförfaranden, samt att se till att detta fungerar i praktiken. Domstolar i olika länder måste tvingas till samarbete i gränsöverskridande insolvensförfaranden.

Att säga att vår rekonstruktionslagstiftning i Sverige är omodern för att den skiljer sig från andra länders är därför sannolikt en felaktig utgångspunkt.

Av Erik Hellströms jämförande studie av de nordiska länderna och Baltikum på sidan 6 framgår att redan i Norden finns det stora skillnader mellan de olika ländernas rekonstruktionslagstiftningar. Lagförslaget "Ett samlat insolvensförfarande" väckte stor kritik i remissförfarandet, och då särskilt från praktikerna. Det framstår därför som ytterst osäkert om förslaget kommer att leda någonvart. Förslaget innehåller dock en hel del bra förslag på förändringar, men verkar ändå hamnat i malpåsen hos Justitiedepartementet. Framtida lagstiftningsarbete avseende obeståndsrätten i allmänhet, och rekonstruktionslagstiftningen i synnerhet, måste därför vara mer lyhörda för vad vi som arbetar med detta dagligdags efterfrågar. Ensamtredaren Jan Ertsborn (fp) verkar redan ha dragit lärdom av kritiken. Han har nu lagt fram en motion till riksdagen, 2011/12:Sk246, om villkor för accept av ackordserbjudanden. Förslaget innebär i korthet att staten vid fråga om ackord endast skall se till om detta är ekonomiskt fördelaktigt för staten, och inte som idag även lägga moraliska aspekter på om ett ackord skall antas eller ej. Detta är verkligen en förändring som vi praktiker efterfrågar. Frågan kommer att utvecklas under 2012 i Ackordscentralen Nyheter.

Mikael Kubu

PRENUMERERA PÅ
ACKORDSCENTRALEN NYHETER
SÄND DIN E-POSTADRESS TILL
INFO@ACKORDSCENTRALEN.SE

Redaktion

Hans Ödén
hans.oden@ackordscentralen.se
Sven Lundberg
sven@lundbergstockholm.se

Produktion

www.lundbergstockholm.se

Foto

Margaretha Levander
Lotta Hovhammar
Andreas Liljedehed
Henrik Norberg

Foto

Klas Andersson
Oskar Kullander
Leif Kullberg

Ansvärgivare

Hans Ödén

Tryck

Larsson Offsettryck

Ackordscentralen har sedan 1857 återskapat värden i företag med ekonomiska problem och är en av Sveriges äldsta näringslivsorganisationer. Idag intar vi en ledande position inom vårt verksamhetsområde.

Verksamheten bedrivs från våra kontor i Stockholm, Göteborg, Malmö, Borås, Umeå, Lund och Falun. Vår ägare är den oberoende Stiftelsen Ackordscentralen.

 ACKORDSCENTRALEN

Strandvägen 35
114 56 Stockholm
Telefon: 08-670 44 00
Fax: 08-670 44 99
E-post: info@ackordscentralen.se
www.ackordscentralen.se

Det behövs mer samarbete kring obestånd i EU

Olika nationella regler kring obestånd skapar konflikter och oreda när internationella bolag blir insolventa. Därför krävs en harmonisering av EU:s regler. Det konstaterade Ackordscentralens VD Mikael Kubu och Marc Udink, chef för den internationella insolvensorganisationen Insol Europe, när de träffades i Haag.

EUs lagstiftning erbjuder i sig inget samarbete alls mellan aktörer i olika länder när ett bolag hamnar på obestånd. Lagen säger inte hur vi ska samarbeta och kommunicera med kollegor i andra länder, säger Marc Udink på sitt kontor i nederländska Haag.

Han är advokat och specialist på obestånd och rekonstruktion, och generalsekreterare för Insol Europe,

världens äldsta internationella organisation som arbetar med insolvensfrågor.

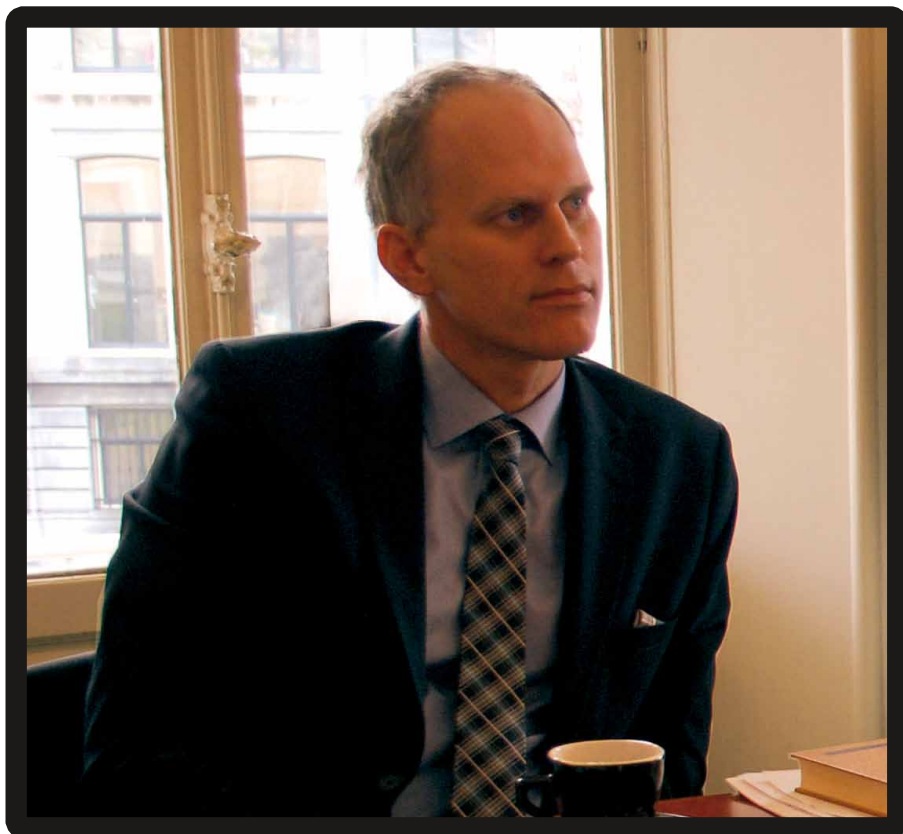
I dagsläget säger EU:s insolvensförordning att obeståndsförfarandet i ett bolag med verksamhet i flera länder ska beslutas i den medlemsstat där bolaget har sina huvudsakliga intressen. På så sätt får man en huvudprocess och en eller flera sekundära processer. Tanken är sedan att aktörer som likvidatorer, domare och advokater i

dessa olika processer ska samarbeta. Det fungerar dock sällan i praktiken.

Problemet är att EU:s insolvenslag inte tar inte upp hur samarbetet ska gå till och det finns inte heller något krav på att samarbete faktiskt ska äga rum.

– EU-lagstiftningen säger att domare kan samarbeta. Inte att de ska samarbeta. Och man måste inse att domare, de lämnar normalt inte ens

“Det bästa systemet garanterar inte succé, det är folket som jobbar med det som får det att fungera.”

sina kontor. Ännu mindre samarbetar de, säger Marc Udink och tillägger att skillnader i olika länders lagstiftning gör att rekonstruktioner kan bli väldigt stökiga om bolaget har kopplingar till flera länder. Han tar upp ett exempel med en aktuell konkurs där företaget hade verksamhet i både Frankrike och Belgien. Advokaterna har nu bråkat i ett och ett halvt år kring en eventuell försäljning av företaget.

Udink tycker att EU dels borde ställa riktiga krav på samarbete men också förklara hur det ska gå till, i linje med de praktiska riktlinjer som INSOL Europe har utvecklat. Udink var en av initiativtagarna när man 2006 tog fram de så kallade CoCo-guidelines. De är riktlinjer för samarbete som aktörer som jobbar med obestånd i olika länder kan luta sig emot när EU:s förordning brister i frågan om hur insolvenssamarbete över gränserna ska gå till. Udink anser också att EU borde införa ett så kallat följ eller förklaringsystem, där man antingen följer riktlinjerna eller förklarar varför man gör på ett annat sätt.

Ackordscentralens VD Mikael Kubu håller med om att skillnader i nationell lagstiftning i kombination med bristen på gemensamma EU-regler

vållar problem.

– Alla västländer har sina traditioner när det gäller insolvenslagar och alla tycker att det egna systemet är det rätta, förklarar han.

Ett annat problem i EU:s förordning grundar sig på uppdelningen i ett huvudförfarande och sekundära förfaranden. Det kan vara svårt att avgöra i vilket land ett företags huvudsakliga intresse finns. VD och ledning kan sitta i ett land, största ägarna i ett annat och tillverkningen kan ske i ett tredje, något som kan leda till långdragna konflikter som måste lösas i domstol. Bristen på gemensamma regler har också gynnat så kallad forum shopping. (Läs professor Dotevalls artikel på sidan 8). Det innebär att man för-

“Det handlar bara om att byta ut ett kan mot ett ska i lagtexten.”

söker få till stånd ett huvudförfarande i en jurisdiktion där resultatet av en rekonstruktion eller sanering blir mest fördelaktig, även om det huvudsakliga intresset ligger i ett helt annat land.

– Samtidigt borde kreditinstitut och försäkringsbolag, som idag inte omfattas av EU:s insolvenslagstiftning, inkluderas, tillägger Marc Udink.

Detta är alla problem som är vanligt förekommande eftersom de flesta företagen med mer än 50 anställda idag har någon internationell koppling. Därför är det viktigt att komma tillrätta med frågan och ta fram mer enhetliga regler.

Nya regler på gång

Behovet av tydligare regler i EU har också uppmärksammats av Europaparlamentet. Utskottet för rättsliga frågor har nyligen påpekat att skillnader i insolvenslagstiftning i olika medlemsländer hämmar konkurrensen och det kan vara ett hinder för en framgångsrik omstrukturering eller sanering av företag. Europaparlamentet har också uppmanat EU-kommissionen att göra en utvärdering av den ursprungliga insolvensförordningen från år 2000. Kommissionen har svarat med att nyligen lägga ut en upphandling för att

“... de flesta företagen med mer än 50 anställda idag har någon internationell koppling.”

anlita någon att skriva en rapport på området som sannolikt kommer att publiceras nästa år.

Harmonisera proceduren, inte lagen

Varken Marc Udink eller Mikael Kubu tror dock att det är realistiskt att förvänta sig en fullständig harmonisering av insolvensreglerna i EU, även om man nu börjar se över reglerna. Skillnaderna mellan medlemsländerna är för stora.

– Det kanske kunde fungera i Skandinavien, eller med gemensamma regler i Tyskland och Nederländerna. Men inte med England och Frankrike, eller Italien, menar Udink.

– Jag tror inte vi kommer att se en och samma insolvenslag i hela EU under min livstid, säger Kubu.

Men även om olika nationella regler kring insolvens består så tror båda att det är möjligt att harmonisera proceduren kring hur man arbetar med obestånd. Det vill säga hur man praktiskt löser konflikter och hur man samarbetar över EUs nationsgränser när ett internationellt bolag går i konkurs eller behöver rekonstrueras. Det kommer dock att ta tid eftersom det inte bara finns stora skillnader i län-

ders lagstiftning utan också olikheter i traditionen hur man löser obeståndspå problem. Marc Udink tar upp de forna östländerna som ofta har importerat västs lagar på insolvensområdet.

– Vi ska komma ihåg att Östeuropa inte ens har en tradition av ägande. De kan ha en toppmodern insolvenslagstiftning men de använder den inte, de löser dessa frågor på sitt egna sätt. Det tar tid att jobba fram en harmonisering. Det bästa systemet garanterar inte succé, det är folket som jobbar med det som får det att fungera, förklarar han.

Marc Udink ser fördelar med att inte harmonisera reglerna i sig utan bara sättet i hur man arbetar för att lösa obeståndsfrågor över gränserna. Det handlar om att fokusera på formell lagstiftning och inte den materiella delen av lagen. Det behövs utrymme för tolkningar menar han och riktlinjer ger en viss flexibilitet. Däremot hoppas han att riktlinjerna ska få rötter i lagen.

– Det kan ske genom att man i lagtexten skriver något i stil med att organisationer kan tillhandahålla riktlinjer eller att man rekommenderas att följa riktlinjer, som de INSOL Europe har utvecklat, säger han.

Det förutsätter dock att bolagsrepresentanter, jurister, domare och andra aktörer i primära och sekundära obeståndsprocesser, samarbetar med kollegor i andra länder. Och då måste EU ställa krav på samarbete.

I praktiken är det egentligen bara ett ord i lagen som då behöver bytas ut konstaterar Marc Udink och Mikael Kubu. Ett *kan* borde bytas mot ett *ska*.

INSOL Europe

INSOL Europe är en internationell organisation som arbetar för ökat samarbete inom insolvens och rekonstruktion i Europa. Grundad 1981, registrerad i Frankrike. INSOL Europe fungerar som konsult och utbildare i insolvensfrågor, bland annat för EU:s institutioner. Medlemmar är likvidatorer, advokater, revisorer, akademiker, långgivare, lagstiftare, studenter och andra som är intresserade av insolvenssamarbete över landsgränserna.

Nordiska rekonstruktionsregler – en jämförande studie av de nordiska länderna och Baltikum

På juridiska fakulteten vid Uppsala Universitet har Mikael Möller, professor i civilrätt, varit handledare för en projektstudie som kartlagt likheter och skillnader i rekonstruktionsrätt mellan sju länder, de fyra nordiska samt de tre baltiska.

Nordiska rekonstruktionsregler är arbetsnamnet på den studie som har initierats av Nordiska insolvensnätverket, där Mikael Möller är ordförande i den arbetsgrupp som sysslar med harmoniserade insolvensrättsliga principer. Stiftelsen Ackordscentralen är med och finansierar projektet. Nordiska insolvensnätverket grundades hösten 2010.

”Syftet med nätverket är primärt att stärka det nordiska inflytandet i internationella insolvensrättsliga sammanhang. Ett led i detta är att vi kan tala med någorlunda samstämmig röst i samband med den harmonisering av de materiella insolvensrättsliga frågorna som förutspås inom de närmaste åren. Inte minst kommer diskussionen att röra harmoniserade rekonstruktionsreg-

ler inom EU”, säger Mikael Möller, professor i civilrätt och verksam på juridiska fakulteten vid Uppsala universitet.

Syftet med projektstudien Nordiska rekonstruktionsregler har varit att kartlägga likheter och skillnader i rekonstruktionslagstiftningarna mellan de nordiska länderna och i Baltikum, samt i förlängningen hur dessa förhåller sig till ledande regelverk utanför Norden. Att även Baltikum inkluderades hade sin grund i två orsaker, enligt Mikael Möller. För det första påverkade finanskrisen många företag negativt, vilket har medfört ett ökat intresse för hur dessa länder hanterar rekonstruktioner. För det andra uppfattar kreditgivare och investerare i allt högre grad Norden och Baltikum som en gemensam marknad.

Erik Hellström, jur. kand. vid juridiska fakulteten, har utfört själva studien. Han har kartlagt huvudragen och de väsentliga likheterna och skillnaderna mellan de sju ländernas rekonstruktionsregler. Han har gått igenom ett stort antal frågeställningar, varav några redogörs för nedan.

1. Start av rekonstruktion

En rekonstruktion innebär ett kon-

kurshinder eftersom gäldenären får skydd från konkurs under perioden. Vissa hävdar att kraven för att inleda en rekonstruktion är för låga. Erik Hellström har här gått igenom en rad frågeställningar, exempelvis vem som har rätt att inleda förfarandet, vilka förutsättningar som ska finnas, kraven på ansökan och dess prövning.

”Studien visar att kraven för att starta en rekonstruktion varierar kraftigt mellan länderna. Till exempel har Sverige låga krav medan Danmark har höga”, säger Mikael Möller.

I dansk rätt krävs att gäldenären är insolvent för att en rekonstruktion ska kunna inledas. Svensk rätt säger att det ska föreligga illikviditet eller risk för illikviditet. Litauisk rätt säger att gäldenären inte får vara insolvent. Istället kan det räcka med att gäldenären har ekonomiska problem eller att det finns en reell möjlighet att gäldenären ska få ekonomiska problem inom de närmaste månaderna.

2. Rekonstruktörens uppdrag

Rekonstruktörens uppdrag och roll varierar mellan länderna, enligt studien. I Sverige ska rekonstruktören

”Studien visar att kraven för att starta en rekonstruktion varierar kraftigt mellan länderna. Till exempel har Sverige låga krav medan Danmark har höga”,

Mikael Möller

Professor i civilrätt, Uppsala Universitet

i första hand hjälpa gäldenärsföretaget. I den finska lagen om företagsrekonstruktion företräder rekonstruktören, utredaren, främst borgenärerna. I den finska lagstiftningen är det även utredaren, inte gäldenären, som ska lägga fram förslag på saneringsprogram för omröstning bland borgenärerna.

3. Rekonstruktionsplanen

Vid ansökan om rekonstruktion är rekonstruktionsplanen ett viktigt instrument. Planen ska visa hur företaget ska kunna rekonstrueras så att likviditeten säkerställs, samt hur man ska gå tillväga för att åtgärda de problem som orsakat företagets ekonomiska svårigheter. Även här råder det skillnader länderna emellan.

”I Sverige fungerar rekonstruktionsplanen som ett allmänt styrdokument. Planen är ett arbetsdokument som aldrig blir bindande för krisföretaget. I alla andra undersökta länder än Norge är planen i stället ett skarpt rättsligt instrument för åtgärdspaket som borgenärerna kan kräva genomförda för att gå med på ackord och andra uppoffringar. Detta ger större tydlighet och skapar bättre grund för rekonstruktioner som inte bara tar sikte på före-

tagens balansräkning”, säger Mikael Möller.

4. Om rekonstruktionen misslyckas

Om ett företags problem inte kan lösas i en rekonstruktion uppkommer frågan vad som då ska hända med företaget. I Sverige anmäler man till rätten att rekonstruktionen ska avbrytas. Om företaget sedan motsätter sig en konkurs kan det uppkomma ett läge där det under ett antal veckor eller månader varken står under rekonstruktion eller konkurs.

”I till exempel de danska och norska systemen innebär en avbruten rekonstruktion, liksom bland annat i de amerikanska och tyska systemen, att det i princip automatiskt beslutas om konkurs. Om en försäljning eller riktad emission till nya ägare inte kan genomföras i rekonstruktionen därför att de gamla ägarna vägrar, kan man därmed snabbt genomföra en försäljning via förvaltaren. Även detta skapar större tydlighet och medför att borgenärerna och samhället ges en chans att rädda going concern-värden. Samtidigt undviks att problemföretag hamnar i ett olöst vakuum, som kan bli fallet i Sverige. Den rådande

svenska kombinationen, med regler som inte ger rekonstruktören eller borgenärerna rätt att disponera över kapitalfrågor och inte heller säkrar en snabb övergång till konkurs, ter sig vid en internationell jämförelse som anmärkningsvärt kraftlös”, säger Mikael Möller.

5. Gäldenärens avtal

Under en rekonstruktion är det viktigt att hålla gäldenärens avtal vid liv eftersom meningen med rekonstruktionen är att försöka få företaget på fötter. Men samtidigt finns behov av att göra sig av med betungande avtal, till exempel kontrakt som bidragit till företagets ekonomiska problem. Enligt Mikael Möller visar studien att flertalet undersökta länder har bristfälliga regler om gäldenärernas avtal, även om inget land tycks ha de frågetecken kring ackordets inverkan på löpande avtal som vi i Sverige under senare år haft att leva med.

”I de nya danska rekonstruktionsreglerna tycks man här ha kommit längst. Även i exempelvis Tyskland och USA har man väl fungerande system på detta område. Här ligger Sverige långt efter”, säger Mikael Möller.

EU:s insolvensförordning, forum shopping och multinationell koncerner

I takt med att affärsverksamhet blivit allt mer internationell har behovet också ökat att reglera insolvensförfaranden som rör företag med verksamhet i flera länder. Av den anledningen finns inom EU sedan 2002 en insolvensförordning (EIR) med regler för gränsöverskridande insolvensförfaranden.

Kännetecknande för EIR är att den innehåller lagvals- och jurisdiktionsregler men inga materiella insolvensregler.³ Den domstol som först får en begäran och bedömer att bolagets *Centre of Main Interest* – COMI - finns inom domstolens jurisdiktion kan inleda insolvensförfarandet. Enligt art. 4 i förordningen skall insolvensförfarandet följa det lands lag där det har inletts. Ett aktiebolags COMI är enligt art. 3 (1) EIR följaktligen ”där gäldenärens huvudsakliga intressen finns”. För ett aktiebolag anges i samma artikel att ”sätet skall anses vara platsen där de huvudsakliga intressena finns”. I avsaknad av bevis om motsatsen gäller enligt art. 3 (1) EIR att bolagets registrerade säte betraktas som dess COMI.

Förordningen utgår från att det är omöjligt att införa ett gemensamt insolvensförfarande för hela gemenskapen eftersom det finns stora skillnader i materiell rätt mellan medlemsländer-

na bl.a. i fråga om hur reglerna för borgenärs olika säkerhetsrätter är formade.⁴

Då medlemsländernas insolvensreglering skiljer sig åt i väsentliga delar finns ett incitament till forum shopping. Det har visat sig särskilt populärt att förlägga ett insolvensförfarande till Storbritannien.⁵ Det särskilda rekonstruktionsförfarandet i engelsk rätt som benämns *Company Voluntary Arrangement* (CVA) uppfattas som ett flexibelt och effektivt sätt att rekonstruera ett bolag. Framförallt är det tyska bolag som flyttat sitt COMI till Storbritannien för att där kunna inleda insolvensförfarande enligt reglerna om CVA.⁶ Detta förfarande har också den fördelen att det är väl känt bland amerikanska kreditgivare.

COMI för en multinationell koncern

I EIR finns inte reglerat hur COMI för en multinationell koncern skall bestämmas. Om ett insolvensförfarande påbörjas mot ett koncernbolag betraktas de bolag som ingår i koncernen enligt EIR som separata gäldenärer. Detta gäller även om bolagen i praktiken är tätt sammanknutna.

En förklaring till att EIR inte uttryckligen omfattar multinationella koncerner är att även om koncernen

i många fall fungerar som en ekonomisk enhet gäller att bolag betraktas som självständiga juridiska enheter även om de ingår i en koncern. Ett undantag utgörs av tysk och portugisisk rätt som har koncernrättsliga regler utanför redovisningsområdet som, när det gäller skyddet för minoritetsaktieägare och borgenärer i ett dotterbolag, betraktar koncerner som rättsliga enheter.

Även om bolag som ingår i en koncern vanligen uppfattas som en separat rättslig enhet visar erfarenheten att om moderbolaget blir insolvent brukar detta ofta leda till att även andra bolag i koncernen hamnar på obestånd. Resultatet kan då bli att det är lika många insolventa bolag, borgenärskollektiv och konkursförfaranden som det är bolag i koncernen. Risken är då uppenbar att insolvensförfarandet, särskilt om dotterbolagen är etablerade i olika jurisdiktioner, inte kan genomföras på ett effektivt sätt.

Då bolag i en multinationell koncern blir insolventa kan COMI bestämmas så att moderbolagets COMI också skall gälla för dotterbolagen. Samtliga insolventa bolag i koncernen omfattas då av samma förfarande och en förmögenhetsmassa skapas för hela koncernen vilket anses möjliggöra ett mer effektivt förfarande. En

³ Rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden.

⁴ Se p. 11 preambel EIR.

⁵ Se McCormack, G., *Jurisdictional Competition and Forum Shopping in Insolvency Proceedings*, *The Cambridge Law Journal* Vol. 68, p.169 ff. (2009).

⁶ Se Ringe, H-G, *Forum Shopping under the EU Insolvency Regulation*, *European Business Organization Law Review* (EBOR), Vol. 9, s. 579 ff. (2009).

sådan ordning tillämpas redan i amerikansk rätt.¹¹ Det är också möjligt att COMI bestäms så att det sker ett separat förfarande med egen förvaltare eller rekonstruktör för varje enskilt koncernbolag.

Av engelsk rättspraxis framgår att COMI för en multinationell koncern bestäms av var moderbolaget är registrerat. En förutsättning är att det är moderbolaget som i praktiken administrerar dotterbolagens verksamhet. Det engelska *Daisytek-målet* är kanske det mest uppmärksammade.¹²

Daisytek-Isa Ltd hade 15 dotterbolag i bl.a. Frankrike och Tyskland och några andra medlemsländer. Daisytek och dess dotterbolag inom EU ansökte om rekonstruktion vid en engelsk domstol som slog fast att alla de europeiska bolagens COMI fanns i England eftersom det engelska moderbolaget i praktiken administrerade verksamheten i dotterbolagen.

Avgörandet har framförallt kritiserats i fransk och tysk rätt för att bryta den grundläggande syn som förordningen vilar på nämligen att förfarandet

skall utgå ifrån det enskilda bolaget även om bolaget ingår i en koncern. Presumtionen i art. 3 (1) EIR medför enligt kritikerna att förfarandet skulle ske i de länder där dotterbolagen var registrerade.

Domen i Daisytek-målet har trots kritiken fått genomslag i engelsk, fransk och tysk rättspraxis. Där finns flera exempel i rättspraxis att moderbolagets COMI fått avgörande var huvudinsolvensförfarandet för hela koncernen skall förläggas.¹³

Rolf Dotevall

Jur. dr, professor i handelsrätt
Styrelseledamot i Stiftelsen Ackordscentralen och
AC-Gruppen AB

¹¹ Se 11 U.S.C. § 105 och Mevorach, I., *Appropriate Treatment of Corporate Groups in Insolvency: A Universal View*, EBOR, Vol. 8, s. 179 ff. (2007).

¹² In re Daisytek-ISA Ltd [2003] BCC 562.

¹³ Se Wessels, B., Markell, B. A. & Kilborn, J. J., *International Cooperation in Bankruptcy and Insolvency Matters*, 2009, s. 122 ff.

EG-domstolen har i domen *Eurofood* prövat hur begreppet COMI skall tolkas då bolag som ingår i en multinationell koncern blir insolventa.¹⁶ Domen rör den kollapsade multinationella Parmalatkoncernen. Parmalat med säte i Italien var moderbolag i koncernen och Eurofood var ett av dotterbolagen som registrerats på Irland. Detta dotterbolags verksamhet bestod i att tillhandahålla finansiella tjänster för hela koncernen. Skälet till att Eurofood etablerats på Irland var den förmånliga irländska bolagsskatten. Moderbolaget Parmalat skötte i praktiken förvaltningen av verksamheten i Eurofood. Den irländska Högsta domstolen ansåg att Irland var Eurofoods COMI fastän ett insolvensförfarande som avsåg hela koncernen hade inletts i Italien. EG-domstolen slog emellertid fast att insolvensförfarandet rörande dotterbolaget Eurofood skulle handläggas vid irländsk domstol eftersom moderbolagets COMI inte omfattade dotterbolaget Eurofood.¹⁷ EG-domstolen ansåg med stöd av 13 i preamblen till EIR att ett bolags COMI motsvarar den plats där bolaget vanligtvis förvaltar sina intressen och som är fastställbar för tredje man. Enligt EG-domstolen är det endast möjligt att avvika från presumptionen i art. 3 i EIR att COMI för ett bolag skall förmodas vara den plats där bolagets huvudkontor är registrerat om inget annat framgår genom objektiva och för tredje man fastställbara omständigheter. Detta skulle kunna vara fallet om det är fråga om ett s.k. brevlådeföretag som inte driver någon verksamhet i landet där

det registrerade sätet är beläget. EG-domstolen konstaterar vidare att "the mere fact that its economic choices are or can be controlled by a parent company in another Member State is not enough to rebut the presumption laid down by that Regulation".

EG-domstolen kan kritiseras för att inte i Eurofood-domen förklara vad som menas med tredje man i EIR. För t.ex. borgenärer som är professionella kreditgivare är det förmodligen i de allra flesta fall känt om ett bolag ingår i en koncern, men detta gäller inte alltid för t.ex. en mindre leverantör eller konsument. Som en följd av att Eurofood-domen är oklar på vissa punkter finns även efter denna dom exempel i medlemsländernas rättspraxis att ett insolvensförfarande för samtliga dotterbolagen handläggas där moderbolaget har sitt COMI.¹⁸

Som jag berört finns uppenbara fördelar med ett enhetligt insolvensförfarande beträffande de bolag som ingår i en koncern. Risken för att problem skall uppkomma genom bristande samordningen mellan olika förfarandena minskar.

Avslutning

En lämplig ordning kan därför vara även vid tillämpningen av EIR att utgångspunkten är att ett gemensamt COMI bestäms där koncernens huvudkontor är beläget. I de flesta fall bör detta sammanfalla med moderbolagets COMI.²⁴ En koncerns huvudkontor karakteriseras av att där sköts typiskt koncernövergripande funktioner t.ex. frågor som rör finansiering av koncernbolagen eller där gemen-

samma styrelsemöten hålls för de bolag som ingår i koncernen. Det avgörande är enligt vad som framgår av Eurofood-domen om tredje man på objektiva grunder haft fog att uppfatta koncernen som en ekonomisk enhet.

Till sist bör uppmärksammas att en borgenär har möjlighet att begära ett sekundärt insolvensförfarande enligt artikel 3 (3) och 27-39 EIR i ett medlemsland där bolaget har ett driftställe. Varje borgenär som har sin hemvist eller sitt säte i den medlemsstat där driftstället finns eller vars fordran härör från verksamheten vid detta driftställe har en sådan möjlighet. Det är alltså fråga om ett sekundärförfarande som sker parallellt i den domstol som handlägger huvudförfarandet med syfte att ta hänsyn till materiella olikheter i de inblandade ländernas insolvensrätt. Det kan t.ex. vara fråga om hur förmånsrätter av olika slag skall regleras. Enligt tysk, italiensk och österrikisk rätt är t.ex. ett lån från moder till dotterbolag efterställt lån från andra borgenärer. I fransk rätt gäller att arbetstagarnas fordringar på lön har högsta prioritet vilket inte är fallet i t.ex. engelsk eller tysk rätt.³¹

Rolf Dotevall
Jur. dr, professor i handelsrätt
Styrelseledamot i Stiftelsen
Ackordscentralen och
AC-Gruppen AB

PRENUMERERA PÅ
ACKORDSCENTRALEN NYHETER
SÄND DIN E-POSTADRESS TILL
INFO@ACKORDSCENTRALEN.SE

¹⁶ Mål C-341/04, 2006, p. I-3813.

¹⁷ Se Carrara, C., *The Parmalat Case*, *Rebels Zeitschrift*, Vol. 70, s. 538 ff. (2006).

¹⁸ Se Mevorach, *Insolvency within Multinational Enterprise Groups*, 2009, s. 181 f.

²⁴ See Mevorach, s. 196 ff.

³¹ Se Hirte, H. *Towards a Framework for the Regulation of Corporate Groups' Insolvencies*, *European Company and Financial Law Rev.*, 2008, s. 213 ff.

Rekonstruktionsfrågor i praktiken

Under denna rubrik behandlar vi olika former av problem som uppstår i företagsrekonstruktioner. Dessa är av den karaktären att de inte är reglerade i lagstiftningen eller i vart fall inte på ett fullständigt sätt. Det kan också vara sådant som i och för sig är reglerat, men där lagstiftningen får oönskade konsekvenser. Syftet är att få till stånd en debatt och tidningen tar därför gärna emot synpunkter och debattinlägg.

Hans Ödén,
Knowledge Manager, Jurist
 08-670 44 15, 070-560 67 40
 hans.oden@ackordscentralen.se

Enligt 2 kap 15 § lagen om företagsrekonstruktion får gäldenären inte utan rekonstruktörens samtycke betala skulder som har uppkommit före beslutet om företagsrekonstruktionen. Av sista stycket i samma lagrum framgår att rekonstruktören får samtycka till en sådan betalning endast om det föreligger synnerliga skäl.

Bakgrunden till bestämmelsen är, enligt lagens förarbeten, den allmänna insolvensrättsliga lika-behandlingsprincipen samt att utgångspunkten för en företagsrekonstruktion är att gäldenärens tillgångar och skulder i princip ska frysas. Inom parentes kan man emellertid ställa sig frågan om det överhuvudtaget är möjligt att frysa tillgångarna. Tvärtom kommer dessa normalt att förändras ju längre företagsrekonstruktionen pågår. Däremot ska det utan rekonstruktörens godkännande inte uppkomma några nya skulder under förfarandet.

Frågan är vilka omständigheter som utgör grund för att anse att det föreligger synnerliga skäl att betala en gammal skuld. Uttrycket "synnerliga skäl" innebär att utrymmet är mycket begränsat för rekonstruktören att samtycka till en betalning av en gammal skuld. I förarbetena anges som exempel på synnerliga skäl att en utebliven betalning kan hota genomförandet av hela företagsrekonstruktionen eller i vart fall märkbart försvåra arbetet med att åstadkomma en lyckosam rekonstruktion. Som ett konkret exempel anges betalning av en arbetstagares

lönefordran avseende tid före beslutet om företagsrekonstruktionen, eftersom betalning av en sådan fordran kan vara nödvändig för att undanröja blockadhot från arbetstagarorganisationen. Detta exempel i förarbetena är dock numera inaktuellt sedan det blev möjligt att erhålla lönegaranti även i företagsrekonstruktioner.

Man kan konstatera att lagstiftaren har givit rekonstruktören en behörighet att bedöma när det föreligger synnerliga skäl utan att denne är skyldig att redovisa vare sig att det har skett en betalning av en gammal skuld eller skälen för det. Det finns m.a.o. ett skymningsland i vilket en vidlyftig rekonstruktör fritt kan godkänna betalningar av gamla skulder utan att det överhuvudtaget uppmärksammas av andra borgenärer. Sådana betalningar blir normalt kända först för det fall företagsrekonstruktionen misslyckas och gäldenären går i konkurs. En konkursförvaltare får då bedöma huruvida betalningen kan återvinnas till konkursboet.

Min uppfattning är att rekonstruktören på något sätt måste offentliggöra såväl sitt godkännande till att gäldenären betalar en gammal skuld som skälen för det.

Eftersom frågan om det föreligger synnerliga skäl aldrig synes ha prövats av någon domstol, finns det av naturliga skäl heller inga rättsfall som ger ledning i frågan. Kan det anses vara synnerliga skäl att godkänna en betalning av en skuld till en leverantör eller uppdragstagare som gäldenären är helt beroende av och som inte kan ersättas av någon annan eller till en revisor eller bokföringsbyrå för att dessa inte ska förlora sin förmånsrätt för det fall rekonstruktionen skulle misslyckas och övergå till en konkurs.

Inge Fransson, ekonomichef och Magnus Biese, VD i Proton Finishing.

Ackordet fick Proton Finishing på fötter igen

En företagsrekonstruktion blev lösningen på Proton Finishings akuta kris. "När likviditetsproblemen löstes kunde vi fokusera på verksamheten", säger VD Magnus Biese.

Finanskrisen 2008 slog hårt mot småländska Proton Finishing som är Sveriges ledande leverantör av ytbehandlingstjänster till fordonsindustrin.

"Försäljningsvolymerna rasade med mellan 50 och 70 procent på några månader", berättar Magnus Biese.

Proton Finishings verksamhet är konjunkturkänslig men ingen anade att nedgången skulle bli så dramatisk att den nästan utplånade företaget. Anläggningarna i Forsheda,

Eskilstuna och Anderstorp, som tidigare levererat stora volymer av lackerade och förzinkade fordonsdelar till Volvo och Scania, stod plötsligt stilla.

"Åren innan gick verksamheten på högvarv", säger koncernens ekonomichef och delägare Inge Fransson.

Finishing är ett av verkstadskoncernen Protons fyra verksamhetsområden, och består i praktiken av ett tiotal olika bolag.

Magnus Biese och Inge Fransson tar tre år senare emot oss på kon-

cernens huvudkontor utanför Värnamo. Utanför fönstret vittnar dånande långträdare om att det är en region med hög industriell aktivitet och i dag är det åter igen full fart även inom Finishing. I de delar som finns kvar är produktionen tillbaka på samma nivåer som innan krisen. Närmare 80 av de 180 medarbetare som fick gå har återanställts.

Även om det slutade väl så är det ingen tvekan om det var ett stålbad.

"När det var som värst hade även jag mina tveksamheter om att det skulle lyckas", erkänner Magnus Biese.

När problemen började agerade ledningen snabbt.

"Vi införde rejäla besparingsprogram, varslade personal, reducerade antal skift samt införde 4-dagars vecka och sänkte lönerna för ledningen", säger Inge Fransson.

Han fortsätter.

"Vi gjorde helt enkelt allt som stod i vår makt för att rädda verksamheten."

Trots de kraftfulla åtgärderna blev bristen på likviditet snart akut och bankfinansiering var i det läget inte ett alternativ.

"Vi hade säkerheter men finanskrisen gjorde att det inte fanns någon bank som lånade ut pengar", säger Magnus Biese.

Ägarna bidrog med nytt kapital men kände snart att de inte kunde göra mer så länge det fanns en risk för konkurs. I stället bestämde sig ägarna för att ta reda på vad en företagsrekonstruktion skulle innebära.

"Vi visste att vår verksamhet i grund och botten var sund så en konkurs skulle innebära en onödig kapitalförstörelse", säger Inge Fransson.

Efter att de fått kontakt med Ackordscentralen gick det snabbt. Nio av de elva bolagen som då ingick i Proton Finishing ansökte den 19 maj om företagsrekonstruktion, vilket beviljades samma dag.

Vad hände efter att tingsrätterna beviljat företagsrekonstruktion?

"I början handlade det mycket om praktiska saker som att se till att betalningsflödena som skulle gå via Ackordscentralen fungerade", berättar Magnus Biese.

En annan viktig uppgift blev att informera kunder och fordringsägare om vad företagsrekonstruktionen innebar.

”Vi bestämde oss för att vara väldigt tydliga och öppna, i dag kan vi liknas vid ett börsbolag när det gäller informationen utåt”, säger Magnus Biesse.

Hur reagerade kunderna?

”Vi är en stor leverantör av ytbehandlingstjänster så det fanns en oro för att vi skulle gå omkull men överlag så tycket jag vi fick en bra respons, och vi tappade inga kunder under rekonstruktionen”, säger Magnus Biesse.

Hur reagerade fordringsägarna?

”Det fanns några som hade synpunkter men de flesta kunde förlika sig med att vi valde en rekonstruktion framför en konkurs”, säger Magnus Biesse.

Inge Fransson fyller i.

”Det var lite knepigare med de utländska fordringsägarna som inte förstod vad en svensk företagsrekonstruktion innebar, de trodde att vi gått i konkurs.”

När de akuta likviditetsproblemen var lösta kunde Proton Finishing fokusera på att få verksam-

heten på fötter igen.

”Vi hade ju redan dragit igång omfattande sparprogram så nu handlade det om att hitta nya och effektivare sätt att arbeta”, säger Magnus Biesse.

Konjunkturläget gjorde att det var svårt att hitta nya kunder, i stället gjordes en rensning av den befintliga verksamheten.

”Vi valde bland annat att lägga ner verksamheten som riktades mot kunder inom telekomindustrin då den delen var olönsam redan innan finanskrisen”, berättar Magnus Biesse.

När kände ni att det här skulle gå vägen?

”De åtgärder som vi genomförde gav resultat redan i slutet av 2009 men det var nog inte förrän konjunkturen vände upp igen som det verkligen lättade”, säger Inge Fransson.

Nu är det åter igen ganska skakigt i ekonomi, är ni rädda för att åter igen drabbas?

”Nej, jag tror inte att det blir så illa den här gången”, säger Inge Fransson.

Efter ett tag lägger han till ”och blir det problem så vet vi hur vi ska agera”.

Fakta

Företagsrekonstruktion av de nio bolagen som ingår i Proton Finishing tog nästan nio månader. När den avslutades vid årsskiftet 2009/2010 hade ett ackord förhandlats fram som innebar att fordringsägarna fick 2000 kronor plus 25 procent av resterande skuld. Förslaget omfattade emellertid inte de fordringsägare som hade fullgoda säkerheter vilket gjorde att skulderna i slutändan skrevs ner, i runda tal, från 40 till 20 miljoner kronor. Ägarna skrevs av interna fordringar och bidrog med nytt kapital, sammanlagt runt 40 miljoner kronor. Arvodet till Ackordscentralen slutade på närmare två miljoner kronor.

PRENUMERERA PÅ
ACKORDSCENTRALEN NYHETER
SÄND DIN E-POSTADRESS TILL
INFO@ACKORDSCENTRALEN.SE

”Finishing var ett skolexempel”

Mikael Ranggård, Ackordscentralen Borås.

”Proton Finishing hade rätt förutsättningar för att lyckas”.

Bolaget hade goda framtidsutsikter, var välskött och ägarna var beredda att skjuta till kapital”, berättar Mikael Ranggård, chef för Ackordscentralen i Borås.

I större rekonstruktioner så arbetar Ackordscentralen i särskilt sammansatta team med jurister, ekonomer och annan personal. Ofta knyts också annan spetskompetens till teamet. I det här ärendet arbetade

fem personer från Ackordscentralen med att få företaget på fötterna igen.

”Man kan säga att Proton är ett skolexempel på hur en lyckad företagsrekonstruktion går till och den ansvarige rekonstruktören, Stefan Thorvaldsson, ledde arbetet på ett mycket drivet sätt”, säger Mikael Ranggård.

Metalls klubb- ordförande: "I dag har vi bättre kommunikation"

När ett företag krisar finns det många olika intressenter. I Proton Finishings fall verkar de flesta vara överens om att företagsrekonstruktion var rätt lösning.

När Proton Finishing hösten 2008 varslade arbetarna på de olika anläggningarna skapade det oro.

"Alla kollektivanställda blev varslade och de som var inhyrda fick gå på en gång", berättar Metalls klubbordförande Markku Viljakainen i Eskilstuna.

Han berättar att de till och börja med fick ganska lite information från företagsledningen om vad som hände. Bakvägen fick de höra att anläggningen i Eskilstuna riskerade nedläggning.

Vändningen kom efter att företagsrekonstruktionen beviljats.

"Då kom det hit konsulter som gick igenom verksamheten och rensade bort olönsamma kunder så att vi kunde börja tjäna pengar igen", säger Markku Viljakainen.

Enligt honom kände de på golvet redan till en del av problemen.

"Vi visste att vi målade gratis till

vissa underleverantörer då det kostade mer att köra anläggningen än vad de betalade", säger han.

I samband med rekonstruktionen förbättrades, enligt Markku Viljakainen, relationen mellan företagsledningen och golvet.

"I dag har vi en bättre kommunikation och många av de som fick gå har återanställts".

Revisorn håller koll

Revisorn har ofta en viktig roll i företagsrekonstruktioner.

Proton Finishings revisor Christer Johansson på PwC i Värnamo berättar att han löpande fick ekonomiska rapporter om läget i bolagen.

"Det fanns lönsamhetsproblem redan innan vilket gjorde att jag redan hade lite extra koll på verksamheten", säger han.

Beslutet om att ansöka om företagsrekonstruktion var han emeller-

tid inte delaktig i.

"Ledningen i Proton frågade inte mig om råd men jag är generellt positiv till företagsrekonstruktioner när det är möjligt", säger Christer Johansson.

Hur nära konkurs var Proton Finishing?

"I några av bolagen hade styrelserna redan upprättat kontrollbalansräkning, som jag hade granskat, men jag kan inte bedöma om det utan rekonstruktion hade blivit konkurs."

I dag är det finansiella läget i Proton Finishing, enligt Christer Johansson, under kontroll igen.

Staten positiv till rekonstruktion

Statens fordringar i Proton Finishing bevakades av Skatteverkets kontor i Linköping.

"Vi förde en dialog med rekonstruktören om vilka fordringar som skulle ingå i ett ackord, vilket var viktigt eftersom vi bevakade lönegarantin som uppgick till många miljoner kronor", berättar processföraren Daniel Linden.

Vad tittar ni på innan ni går med på ackord?

"Vi försöker bilda oss en helhetsbild av bolaget, där den långsiktiga överlevnadsförmågan var av central betydelse.

Han fortsätter.

"Vi tar inga arbetsmarknadspolitiska beslut men måste givetvis ta i beräkning vilka ytterligare kostnader en konkurs skulle innebära i form av lönegarantier", säger Daniel Lindén.

Vad anser du generellt om företagsrekonstruktioner?

"Det är både min och Skatteverkets åsikt att en rekonstruktion många gånger är ett klart bättre alternativ än en konkurs, då den ger potentiellt livskraftiga bolag en möjlighet att komma på banan igen."

Daniel Lindén påpekar att staten, som inte längre har någon förmånsrätt hamnar sist kön vid en konkurs. Det gör att en lösning som innebär att en fjärdedel av skulderna betalas även ekonomiskt kan vara ett bättre alternativ, även för staten.

Årets belönande examensuppsatser

Ackordscentralen Stockholm

Basel III – ett effektivt svar på finanskrisen?

av Björn Bjuggren, Stockholms universitet

Realisation av pantsatta aktier; en analys av gällande rätt och behovet av förändring

av Kristin Bernhardtsson, Uppsala Universitet

Ackordscentralen Göteborg

Forum shopping genom artikel 3.1 i insolvensförordningen

av Emil Nästegård, Göteborgs Universitet

Centre of main interests. Något om platsen för ett koncernbolags huvudsakliga intressen vid gränsöver-skridande insolvens inom EU

av Anna Sandlund, Göteborgs Universitet

Ackordscentralen Malmö

Ansvargenombrott- "Ett existerande institut i svensk rätt?"

av Johan Svensson, Lunds Universitet

Hypotekarisk säkerhet i lös egendom – "Tre länder, tre lösningar och svårigheten att enas."

av Emelie Klefbeck, Lunds Universitet

Perfection of liens – is a reform from pledge to filing preferable?

av Jonatan Lund Kirkhoff, Lunds Universitet

Ackordscentralen Umeå

Delas ut på Juristens dag den 2 februari 2012

Ingrid Nabseth, SEB och Sofi Andersson, SEB.

Jan Engblom, Nordea.

Richard Andersson, Bengt Jäderberg, Danske Bank och Hans Öden, Ackordscentralen.

Bilder från Stockholmskontorets stipendieutdelning där Henrik Mitelman kolumnist på Dagens Industri gav sin syn på den ekonomiska utvecklingen.

Årets stipendiater, Björn Bjuggren och Kristin Bernhardtsson.

Henrik Mitelman, Dagens Industri.

Gunnar Esbo, SEB.

Välbesökt frukostmöte i Umeå om styrelsens ansvar

Fredagen den 11 november medverkade Ackordscentralen vid Styrelseakademins Norrs frukostseminarium med 50 morgonpigga och intresserade åhörare.

Vi informerade om styrelsens ansvar i vid bemärkelse och vilka åtgärder styrelsen bör vidta för att

skydda sig, styrelsens uppgifter enligt 8 kap aktiebolagslagen samt det civilrättsliga- respektive straffrättsliga ansvaret. Beträffande det civilrättsliga ansvaret behandlades bland annat styrelsens ansvar för skatter som inte är betalda på förfallodagen samt det personliga betalningsansvaret som kan inträda enligt aktiebolagslagen.

Fredrik Sundin, jurist Ackordscentralen, Olof Degerfeldt, ordförande i Styrelseakademins Norr, Agneta Gustafsson, jurist Ackordscentralen och Erik Orring, styrelseproffs och entreprenör.

JiA-dagarna i Lund

Arvid Wachtmeister, biträdande jurist och Malin Wettemark, civilekonom, från Ackordscentralen i Malmö fick besvara på många studentfrågor om Ackordscentralen som framtida karriärväg.

Profilen

Anders Bergman

Konkursförvaltare och rekonstruktör i Umeå.
Från årsskiftet vd för Ackordscentralen Norrland.

Bakgrund: Efter jur. kandexamen 1986 och notarietjänstgöring vid Uppsala tingsrätt var Anders bankjurist vid Sparbanken Norrland, chefsjurist på Västerbottens Föreningsbank och därefter arbetade han på advokatbyrå. Startade Ackordscentralen Norrland 1994 och arbetar med konkursförvaltning och företagsrekonstruktioner samt affärsjuridiska uppdrag. Anders är även engagerad i juristutbildningen vid Umeå universitet.

Ålder: 51 år

Intressen: Bygger en sommarstuga, något annan hinner jag inte med just nu.

Hur är det att ha halva Sverige som arbetsfält?

Det fungerar mycket bra även om det blir en del resande. Vi arbetar regelbundet med uppdrag i de fyra nordligaste länen så det är stora områden som vi täcker, även om det inte riktigt är hela Norrland. Jag var med och startade Ackordscentralen Norrland 1994 på initiativ från Ackordscentralen Stockholm, och jag brukar skoja om att det bara kan vara en östermalmare som inte varit norr om tullarna som kan tänka sig ett enda kontor för hela Norrland.

Varför valde ni att etablera er i just Umeå?

Närheten till Umeå universitet och

jurist- och ekonomutbildningen var bra utifrån vårt rekryteringsbehov. Nu medverkar jag vid universitetets juristutbildning inom specialkurser i kredit- och obeståndsrätt. Det är lärorikt att möta de unga studenterna och kontakterna fortsätter när de kommit ut i arbetslivet. När kurserna slutar brukar jag ge studenterna en läxa – de får tre år på sig att återkomma till mig med en insolvensrättslig fråga och det är många som hör av sig. Det är alltid lika roligt när jag får samtal från tidigare studenter som börjat ett nytt arbete och vill diskutera en fråga. Det är ett bra sätt att upprätthålla och vidga nätverket både för mig och för dem.

Hur ser det norrländska näringslivet ut?

Norränningen är företagsam. Det finns många framstående entreprenörer som utvecklar verksamheter. Till stor del är det inriktat mot traditionell industri men under senare år har det vuxit fram verksamheter inom nya branscher, där även universiteten och högskolorna haft inverkan. Idag har Norrland ett väl differentierat näringsliv. Det finns även många internationella verksamheter i Norrland. Vi får ett allt mer globaliserat näringsliv och vi ser tydligt hur det påverkar Ackordscentralen Norrlands verksamhet. Utifrån ett internationellt perspektiv är ett av våra namnkunniga uppdrag Lehman Brothers AB, som hade kontor i Umeå.

Du har flest antal förordnanden i Västerbotten...

Inget annat är så mycket ett lagarbete som konkursförvaltning. Verksamheten på kontoret är ett lagarbete och vi prioriterar tillgänglighet, kvalitet och engagemang i våra uppdrag.

Ett gott råd till en nyutbildad jurist?

Prova gärna på olika karriärvägar för att få en så bred bas och erfarenhet som möjligt.

Borås

Yxhammarsgatan 27,
503 31 Borås
033-22 28 50, fax: 033-22 28 55
acboras@ackordscentralen.se

Falun

Åsgatan 41,
791 71 Falun
023-125 20 / 070-584 71 15
anders.martens@ackordscentralen.se

Göteborg

Box 2525
Besöksadress: Västra Hamngatan 14,
403 17 Göteborg
031-10 54 50, fax: 031-711 10 03
acgbg@ackordscentralen.se

Lund

Fjellievägen 5,
227 36 Lund
046-33 34 80, fax: 046- 33 34 81
aclund@ackordscentralen.se

Malmö

Hjälmaregatan 3,
211 18 Malmö
040-741 85, fax: 040-23 19 49
acmalmo@ackordscentralen.se

Stockholm

Strandvägen 35,
114 56 Stockholm
08-670 44 00, fax: 08-670 44 99
info@ackordscentralen.se

Umeå

Box 4066
Besöksadress: Västra Esplanaden 2,
904 03 Umeå
090-70 62 00, fax: 090-17 87 60
acnorrland@ackordscentralen.se

PRENUMERERA PÅ
ACKORDSCENTRALEN NYHETER
SÄND DIN E-POSTADRESS TILL
INFO@ACKORDSCENTRALEN.SE